

สารบัญ

คำนำผู้แปล :: 6

กิตติกรรมประกาศ :: 12

บทนำ จะสนใจทำไม?

ทำไมเราควรเรียนรู้เศรษฐศาสตร์? :: 17

ช่วงพัก 1

สารพัดวิธีอ่านเล่มนี้ :: 25

ส่วนที่ 1

มาทำความรู้จักกับเศรษฐศาสตร์กัน :: 29

1 ชีวิต จักรวาล และทุกสรรพสิ่ง

เศรษฐศาสตร์คืออะไร? :: 30

2 จาก “พิน” ที่แปลว่าเข็ม สู่ “พิน” ที่เป็นรหัสส่วนตัว

กุนนิยามในปี 1776 และปี 2014 :: 42

3 เรามาถึงจุดนี้ได้อย่างไร

ประวัติศาสตร์กุนนิยามฉบับย่อ :: 56

4 ให้ร้อยดอกไม้บานสะพรั่ง

เศรษฐศาสตร์ 9 สำนัก :: 110

5 ราชานามตัวละคร

ใครคือตัวแสดงทางเศรษฐกิจ? :: 162

ช่วงพัก 2
เดินทางกันต่อ... :: 191

ส่วนที่ 2
การใช้เศรษฐศาสตร์ :: 195

6 แล้วท่านต้องการให้เป็นเท่าไรครับ?
ผลผลิต รายได้ และความสุข :: 196

7 สิ่งทีลวงแรงไว้ยอดดอกรผลแค้นไหน?
โลกของการผลิต :: 220

8 ปัญหาที่ธนาคารพิดลิตี พิวซารี
การเงิน :: 254

9 แพะจอมบอริสสมควรตาย
ความเหลื่อมล้ำและความยากจน :: 288

10 ผมรู้จักคนที่ทำงานทำการอยู่ไม่กัคน
การทำงานและการว่างงาน :: 314

11 กษัตริย์นักปราชญ์หรือปีศาจยักษ์?
บทบาทของรัฐ :: 338

12 “จักรวรรดิสวรรค์ของเรามีทุกสิ่งเพียบพร้อม”
เศรษฐกิจระหว่างประเทศ :: 364

บทส่งท้าย แล้วยังมีดั่ง?
เราจะใช้เศรษฐศาสตร์ทำให้เศรษฐกิจของเราดีขึ้นได้อย่างไร? :: 402

เชิงอรรถ :: 414

คำนำผู้แปล

สำหรับผม ฮาจุน ชาง เป็นทั้งพ่อมด ช่างตีดาบ และกัปตันยานอวกาศ

ผมรู้จักชางครั้งแรกในวิชาเศรษฐศาสตร์การพัฒนาของอาจารย์ ผาสุก พงษ์ไพจิตร หลังเผชิญหน้ากับตรรกะคณิตศาสตร์และสมมติฐาน อีกร้อยพัน การอ่านงานของชางเปรียบได้กับการเดินเข้าป่าต้องห้ามที่เต็มไปด้วยเวทมนตร์ลึกลับ ชางจะร่ายคาถาปลดอาวุธเศรษฐศาสตร์กระแสหลัก แล้วใช้ไม้กายสิทธิ์ชี้ให้เห็นความลับที่ซุกซ่อนอยู่ตั้งแต่อดีตอันไกลโพ้น (ทุนนิยมพัฒนามาอย่างไร) จนถึงโลกปัจจุบัน (ทำไมจึงเกิดวิกฤตการเงิน ซ้ำแล้วซ้ำเล่า) ก่อนจะทิ้งท้ายด้วยกลวิธีป้องกันตัวจากศาสตร์มืด (ตลาดเสรี ไม่มีจริงและเป็นสิ่งประดิษฐ์ทางการเมือง)

ผมถูกมนตร์สะกดเข้าอย่างจัง วิชาเศรษฐศาสตร์ไม่เหมือนเดิมอีกต่อไป เศรษฐศาสตร์กลายเป็นโลกที่น่าค้นหา เพราะเต็มไปด้วยประวัติศาสตร์ น่าฉงน (ทำไมบางประเทศรวย บางประเทศจน) โรงเรียนเวทมนตร์หลายสำนัก (มีวิธีคิดทางเศรษฐศาสตร์ที่ต่างกันอย่างน้อย 9 แบบ) และคัมภีร์ ลึกลับที่ปราชญ์จอมเวทย์ในอดีตทิ้งเอาไว้ (สมิธ, มาร์กซ์, ไฮเอค, ชุมเพเทอร์, เคนส์ ฯลฯ)

ในวัยเบญจเพส ชางจึงเป็นแรงผลักดันให้ผมมุ่งมั่นรวบรวมกำลัง ทั้งหมดที่พอจะมี เพื่อหวังออกเดินทางไปฝึกวิชา ณ ป่าต้องห้ามแห่ง เคมบริดจ์

แต่เมื่อได้ใกล้ชิดกันมากขึ้นตลอดระยะเวลา 5 ปีที่ผมใช้ชีวิตในป่าต้องห้าม ชางไม่ใช้ฟอมจ่อมขมึงเวทย์อีกต่อไป หากเป็นช่างตีดาบ ผู้ทำงานหามรุ่งหามค่ำอยู่ชายป่า ในมหาวิทยาลัยเก่าแก่อายุแปดร้อยปีแห่งนี้ ห้องทำงานของชางอยู่ที่มุมหนึ่งของคณะเศรษฐศาสตร์ เป็นห้องพักที่แม้จะเป็นส่วนหนึ่ง – แต่ก็ตัดขาดจากส่วนหลักของคณะอย่างชัดเจน

สะท้อนเส้นทางวิชาการที่ชางเลือกเดินได้เป็นอย่างดี

ณ ป่าแห่งนั้น นักเรียนของชางอาจเป็นเหล็กกล้าที่พอมีสักยภาพ แต่ยังไม่เป็นดาบ เหล็กเหล่านี้อาจต้องถูกเผา ผ่านความร้อนความเย็น ทบพับทับซ้อน จนแกร่งและคม

ในคลาสปริญญาโท ชางจะหยิบดาบของสำนักต่าง ๆ ขึ้นมาให้เรา ฟังพินิจ ก่อนจะอภิปรายให้เห็นความเปราะบางและผิดรูปภายในที่อาจไม่เห็นด้วยตาเปล่า

ในการทำวิทยานิพนธ์ปริญญาเอก ชางยิ่งออกแรงตีขัดลับดาบเป็นทวีคูณ ต่อให้มีภารกิจอย่างการประดาบกับสำนักอื่นมากเพียงใด ร่างเนื้อหาที่ผมส่งให้เขาจะเต็มไปด้วยหมึกสีแดงทุกหน้า ชางอ่านทุกประโยคและตั้งคำถามกับทุกตรรกะตรงหน้า ความดีใจของผมมีเพียงว่า ในปีสุดท้าย ร่างวิทยานิพนธ์ของผมปรากฏเครื่องหมายคำถามและลายมือของชางเพียงหนึ่งหรือสองแห่งในแต่ละหน้ากระดาษ เทียบกับห้าหรือสิบแห่งหรือแม้กระทั่งการขีดฆ่าทั้งหน้าในปีแรกๆ ที่ผมทำงานกับเขา

สำหรับผม ความมหัศจรรย์ใจอีกอย่างก็คือ ช่างตีดาบผู้เก็บตัวในชายป่าคนนี้เมื่อออกสู่วรรณพิภพหรือเวทีสาวนา เขาจะแปลงกายเป็นกัปตันยานอวกาศทันที! เหมือนที่ผู้อ่านจะได้สัมผัสในหนังสือเล่มนี้ หากคุณพร้อมเป็นลูกเรือของเขา ชางจะพาคุณทะยานออกเดินทางท่อง “จักรวาลเศรษฐศาสตร์” ไปผจญภัยสำรวจดาวดวงต่างๆ ในกาแล็กซี่ (เรารู้จักดีดีพีและระดับการพัฒนาประเทศกันอย่างไร) ไปรู้จักกับมนุษย์ต่างดาวที่คุณอาจเคย

ได้ยื่นข้อแต่ไม่รู้ว่าคุณจะทำอะไร (เช่น วาณิชชานการ บริษัทข้ามชาติ และ สหภาพแรงงาน) ทั้งยังชี้ชวนให้ดูโลกที่เราอยู่ด้วยมุมมองใหม่ที่คุณไม่อาจ เห็นจากยานลำอื่น (บทบาทของรัฐในการพัฒนาเศรษฐกิจ ปัญหาของการ วิตความสุขมนุษย์)

ที่น่าสนุกกว่านั้นคือ ยานอวกาศของซางยังพาคุณย้อนเวลากลับไป ดูวิวัฒนาการของดาวเคราะห์ต่างๆ ในอดีตได้อีกด้วย (ประวัติศาสตร์ทุนนิยม ฉบับย่อ) และพอย้อนกลับไปถึงอดีต ซางจะเล่าความลับให้คุณฟังอีกหลาย เรื่อง ไปมาตั้งแต่เรื่องราวต้องห้ามของบางอาณาจักร (ยุโรปและอเมริกา ร่ำรวยขึ้นได้เพราะปกป้องอุตสาหกรรมภายใน ไม่ใช่เพราะการค้าเสรี) จนถึง เรื่องที่ว่าเผ่าพันธุ์ต่างดาวที่คุณคิดว่าเป็นศัตรูนั้น แท้จริงแล้วเป็นพี่น้องกัน (เศรษฐศาสตร์นีโอคลาสสิกกับเศรษฐศาสตร์มาร์กซิสต์มีรากเหง้าเดียวกัน)

แน่นอนว่าคุณไม่จำเป็นต้องพยักหน้าเออออให้กับต้นซางไปเสีย ทุกเรื่อง เขาไม่ยอมให้คุณถูกนักเศรษฐศาสตร์หลอก ซางชอบให้คุณทำความเข้าใจ ความคิดและขอบลูกเรือที่ช่างคิดช่างสังเกต ทั้งยังพร้อมสอนให้ทุกคนเรียนรู้ วิธีการบังคับยานอวกาศ เพื่อจะสามารถออกเดินทางด้วยตัวเองได้ในอนาคต

ที่นี้ก็เหลือแต่คุณแล้ว ว่าพร้อมจะขึ้นยานอวกาศของซางหรือยัง

สำหรับการจัดพิมพ์หนังสือเล่มนี้ ผมต้องขอขอบคุณทีมงานสำนักพิมพ์ bookscape และ openworlds อาจารย์ปกป้อง จันวิทย์ และอาจารย์วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง ที่เปิดโอกาสให้ผมได้ทำงานชิ้นนี้ซึ่งนับเป็นความภูมิใจ แห่งชีวิต อภिरดา มีเดช บรรณาธิการฉบับพิมพ์ครั้งที่สอง รุณฐ จินดานนท์ บรรณาธิการหนุ่มมืออาชีพที่ช่วยแก้ไขข้อผิดพลาดนานัปการในร่างแปล จนทำให้ต้นฉบับมีความรัดกุมและมีมาตรฐาน มีหลายส่วนที่ผมต้องตั้งและ ย่อมนับเป็นความรับผิดชอบของผู้แปลอย่างไม่ต้องสงสัย ผมขอขอบพระคุณ อาจารย์มาสุก พงษ์ไพจิตร และอาจารย์คริส เบเคอร์ ครูผู้เป็นแรงบันดาลใจ

ท้ายที่สุดผมขออุทิศผลงานชิ้นนี้ให้กับคุณพ่อชนิด คุณแม่อัจฉรา และคุณยายสุนีย์ นันทกิจ ดวงใจทั้งสามผู้จับมือผมเขียน ก. ไข่ อดทน เก็บหอมรอมริบเพื่อส่งผมเข้าโรงเรียนที่ดี และคอยเป็นกำลังใจให้ผมในทุกช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต

วีระยุทธ กาญจน์ชูฉัตร

ແຕ່ພໍ່ແມ່ນອຸມມ

กิตติกรรมประกาศ

คนที่แนะนำให้ผมเขียนหนังสือเศรษฐศาสตร์เบื้องต้นที่ผู้อ่านวงกว้าง เข้าถึงได้คือ วิล กู๊ดแลต บรรณาธิการของสำนักพิมพ์เพนกวินซึ่งทำงานกับผมในฤดูใบไม้ร่วงปี 2011 ถึงแม้วิลจะเปลี่ยนไปทำงานอื่นหลังจากนั้นและกำลังอยู่ในช่วงปลุกปล้ำกิจการใหม่ของตัวเอง แต่เขาก็ยังคงให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการวางโครงร่างและเขียนหนังสือเล่มนี้

หนังสือเล่มนี้ไม่อาจสำเร็จลงได้หากไม่มี ลอรา สติกนีย์ บรรณาธิการของผม แม้เธอต้องอดทนกับบางช่วงเวลาที่ผมเงี้ยวหายไประยะหนึ่งและต้องปรับแก้ไข บทแรกๆ อยู่หลายต่อหลายครั้ง แต่เธอก็เชื่อมั่นในตัวผมและคอยช่วยเหลือ ตั้งแต่ต้นจนจบ เธอช่วยกระตุ้นและให้คำแนะนำที่ยอดเยี่ยมทั้งในด้านเนื้อหาและงานบรรณาธิการ ผมคงไม่สามารถขอบคุณเธอได้มากไปกว่านี้

อีแวน มิลเคย์ ตัวแทนด้านงานหนังสือของผมก็เป็นผู้หนึ่งที่สำคัญมาก โดยเฉพาะการให้คำแนะนำในร่างแรกๆ ซึ่งช่วยให้หนังสือกลับมามีชีวิตชีวอีกครั้ง ในช่วงที่แรงขับเคลื่อนในการเขียนเริ่มหมดไป และความมั่นใจของผมเริ่มคลอนแคลน

ปีเตอร์ จินนา บรรณาธิการของผมในสหรัฐอเมริกาเป็นอีกคนที่มีส่วนช่วยหลายอย่าง โดยเฉพาะในช่วงสุดท้ายของการเขียนหนังสือ

ในบรรดามีตรสหายจำนวนมากที่คอยให้ความช่วยเหลือและการสนับสนุน มีสามคนที่ผมขอขอบคุณเป็นพิเศษ คือ ดันแคน กรีน, วิลเลียม มิลเบิร์ก และ ดีวิก เนยา ซึ่งอ่านทุกบทของหนังสือ (แถมบางบทยังมีหลายร่าง) และให้คำแนะนำที่มีประโยชน์ยิ่ง อีกทั้งยังคอยให้กำลังใจในช่วงเวลาที่ยากลำบากหลายต่อหลายครั้ง

เฟลิกซ์ มาร์ติน ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ในการวางโครงสร้างของหนังสือตั้งแต่โครงการนี้ยังเป็นแค่เค้าโครง ทั้งยังช่วยอ่านหลายบทและให้ความเห็นที่เป็นประโยชน์หลายอย่าง มิลฟอร์ด เบตแมน อ่านร่างเกือบ

ทุกบทและให้คำแนะนำที่สำคัญหลายประการ ฟินเลย์ กรีน เป็นอีกคนที่อ่านร่างเกือบทั้งหมดและมอบข้อเสนอแนะที่ช่วยให้ผมปรับปรุงหนังสือให้เข้าถึงคนทั่วไปได้ดีขึ้น

ผมขอขอบคุณหลายคนที่ช่วยอ่านเค้าโครงหนังสือหรือร่างหลายบท และให้ความเห็นที่มีประโยชน์ เรียงตามลำดับอักษรในภาษาอังกฤษ ได้แก่ โจนาธาน อัลเตริต, อันโตนิโอ อันเดรโอนี, จอห์น แอชตัน, โรเจอร์ แบ็กเฮาส์, สเตฟานี แบลงเคนเบิร์ก, อทิตยา จักรโบริตี, แอชช็อก ซาง, วิคตอเรีย ซิก, มิเชล คลารา, แกรี ดิมสกี, อีลีน กราเบล, เจฟฟรีย์ ฮอดจสัน, อาเดรียนา โคคอร์นิก-มีนา, เดวิด คูชรา, โภษทาส ลปาวิฏาส, ชังฮิน ลี, การ์โลส โลเปซ-โกเมซ, ตีอาโก มาตา, เกย์ มีกส์, เซมัส มิลน์, ดิมิตริส มีโลนาคิส, เบรตต์ สกอตต์, เจฟฟ์ ซอมเมอร์ส, แดเนี่ยล ทิวดอร์, ภาสการ วีรา และ หยวน หยาง

นักศึกษาปริญญาเอกและผู้ช่วยวิจัยของผม หมิง เหลียงกวน ช่วยค้นหาและประมวลข้อมูลที่จำเป็นสำหรับหนังสือเล่มนี้อย่างมีประสิทธิภาพ และสร้างสรรค์ยิ่ง เนื่องจากผมให้ความสำคัญกับ “ตัวเลขในชีวิตจริง” อยู่มาก ความช่วยเหลือของหมิงเหลียงจึงมีความสำคัญยิ่งต่อหนังสือเล่มนี้

ช่วงเวลาสองปีที่ผมเขียนหนังสือเล่มนี้สร้างความลำบากให้แก่ ฮีจอง, ยูนา และจินกิว ผู้เป็นภรรยา ลูกสาว และลูกชายของผมอยู่บ่อยครั้ง แต่พวกเขาก็ยังให้ความรักและการสนับสนุนอย่างแรงกล้า ฮีจองกับยูนา อ่านร่างหลายบทและให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์มาก ส่วนจินกิวก็คอยเตือนผมอยู่ตลอดเวลาว่าชีวิตนี้ยังมีสิ่งที่สำคัญกว่าเศรษฐศาสตร์อีกมาก ไม่ว่าจะเป็น Dr Who, Hercule Poirot และ Harry Potter <ภาพยนตร์ชุดแนววิทยาศาสตร์แนวสืบสวน และแนวแฟนตาซีตามลำดับ>

ครอบครัวเล็ก ๆ ของเราในอังกฤษแข็งแกร่งขึ้นได้เพราะความรักที่ได้รับจากครอบครัวใหญ่ของเราในเกาหลีใต้ พ่อตากับแม่ยายของผมทั้งรักและให้การสนับสนุนด้วยดีมาตลอด ส่วนพ่อกับแม่ของผมเองก็เป็นแหล่งกำเนิดความรักและกำลังใจสำหรับเรา เห็นสิ่งอื่นใด ผมคงไม่อาจเป็นอย่างทุกวันนี้ได้หากปราศจากการเสียสละและเลี้ยงดูของพวกเขา ผมจึงขออุทิศหนังสือเล่มนี้ให้แก่พวกเขาทั้งหมด

Economics

The User's Guide

•

by

Ha-Joon Chang

เศรษฐศาสตร์ [ฉบับทางเลือก]

แปลโดย

วีระยุทธ กาญจน์ชูฉัตร

บทนำ

จะสนใจทำไม?

ทำไมเราควรเรียนรู้เศรษฐศาสตร์?

ทำไมผู้คนถึงไม่ค่อยสนใจเศรษฐศาสตร์?

เอาละ อย่างน้อยคุณก็หยิบหนังสือเล่มนี้ขึ้นมา แปลว่าคุณคงสนใจวิชานี้อยู่บ้าง แต่คุณอาจหยิบมาอ่านด้วยความลึกลับ พลังคิดว่าเจ้าวิชาเศรษฐศาสตร์นี้ทำทางจะยากเอากการ ต่อให้ไม่ซับซ้อนเท่าวิชาฟิสิกส์ แต่คงต้องใช้ความพยายามอยู่ไม่น้อย เวลาฟังนักเศรษฐศาสตร์พูดในรายการวิทยุหรือโทรทัศน์ที่ไร ถึงแม้คุณจะรู้สึกตึงใจแต่สุดท้ายก็ยอมพยักหน้าตาม พลังคิดในใจว่า แนละ พวกเขาเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในขณะที่คุณเองไม่เคยอ่านตำราทางเศรษฐศาสตร์อย่างจริงจังมาก่อนในชีวิต

แต่เอาเข้าจริงเศรษฐศาสตร์มันยากขนาดนั้นเลยหรือ? ไม่จำเป็นหรอกครับ เพราะเราสามารถอธิบายวิชานี้ด้วยคำศัพท์ง่ายๆ ในหนังสือเล่มก่อนของผมที่ชื่อ *23 เรื่องที่คุณอาจไม่รู้เกี่ยวกับทุนนิยม (23 Things They Don't Tell You about Capitalism)* ผมถึงกับฟันธงไว้ว่า ความรู้ทางเศรษฐศาสตร์ร้อยละ 95 เป็นเพียงเรื่องสามัญสำนึกที่ถูกรทำให้ดูยุ่งยากซับซ้อนผ่านสมการคณิตศาสตร์และศัพท์แสงชวนพรั่นพรั้งเท่านั้น

เศรษฐศาสตร์ไม่ได้เป็นศาสตร์แขนงเดียวที่ถูกทำให้ซับซ้อนเกินจริง ในวิชาชีพต่างๆ ที่ต้องอาศัยเทคนิคเฉพาะทาง ไม่ว่าจะเป็นเศรษฐศาสตร์ การซ่อมท่อประปา หรือการแพทย์ คำศัพท์แปลกประหลาดที่ประดิษฐ์ขึ้นมา เพื่อสื่อสารกันภายในวิชาชีพกลับกลายเป็นอุปสรรคสำคัญในการสื่อสารกับ คนนอกวงการ แต่หากจะกล่าวแบบเห็นบนามสักหน่อย บรรดาผู้เชี่ยวชาญ ทั้งหลายต่างก็พยายามทำให้งานของตนซับซ้อนเกินความเป็นจริงกัน ทั้งนี้ เพราะมันทำให้ค่าบริการทางวิชาชีพที่แพงลิบของพวกเขา มีความชอบธรรมนั่นเอง

ถึงอย่างนั้นวงการเศรษฐศาสตร์ก็ยังประสบความสำเร็จอย่างน่าทึ่ง ในการทำให้คนทั่วไปรู้สึกถึงสิ่งที่เขามาร่วมถกเถียงด้วย ทั้งที่พอเป็น ประเด็นสาธารณะอื่นๆ ไม่มาตั้งแต่เรื่องการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การแต่งงานของคนเพศเดียวกัน สงครามอิรัก โรงไฟฟ้านิวเคลียร์ ผู้คน ต่างแสดงความคิดความเห็นกันอย่างดุเดือดแม้จะไม่ได้เป็นผู้เชี่ยวชาญ ในด้านนั้น แต่พอเป็นประเด็นทางเศรษฐศาสตร์ขึ้นมาเมื่อไหร่ คนส่วนใหญ่ ไม่เพียงปิดปากเงียบแต่อาจไม่สนใจใยดีเลยด้วยซ้ำ คุณเองจำได้หรือไม่ว่านาน แคลไหนแล้วที่ไม่ได้ถกเถียงเรื่องอนาคตของสกุลเงินยูโร ความไม่เท่าเทียม ในประเทศจีน หรือทิศทางของภาคอุตสาหกรรมในสหรัฐอเมริกา? ทั้งๆ ที่ ประเด็นทางเศรษฐกิจเหล่านี้มีผลกระทบต่อชีวิตของคุณเองไม่ว่า คุณจะอยู่ที่ไหนในโลกก็ตาม เพราะเรื่องเหล่านี้ส่งผลต่อค่าจ้าง อนาคตด้าน การงาน รวมถึงเงินบำนาญของคุณไม่ว่าจะในทางบวกหรือทางลบ ทว่าคุณ กลับไม่เคยขบคิดเรื่องเหล่านี้อย่างจริงจังเลย

ที่เป็นเช่นนี้ส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะประเด็นทางเศรษฐศาสตร์ ไม่ได้น่าดึงดูดใจสักเท่าไรเมื่อเทียบกับเรื่องความรัก ความปั่นป่วนวุ่นวาย ความตาย หรือสงคราม แต่ผมคิดว่าสาเหตุหลักมาจากการที่ในช่วงสองสาม ทศวรรษที่ผ่านมา ผู้คนถูกทำให้เชื่อว่าเศรษฐศาสตร์เป็น “วิทยาศาสตร์” ไม่ต่างอะไรกับวิชาฟิสิกส์หรือเคมีที่ทุกปัญหาย่อมมีคำตอบถูกต้องตายตัว เพียงหนึ่งเดียว ดังนั้นคนทั่วไปก็ควรก้มหน้ายอมรับ “ข้อสรุปของผู้เชี่ยวชาญ” แล้วเลิกคิดเรื่องนี้เสีย ศาสตราจารย์เกรกอรี แมนคิว (Gregory Mankiw)

นักเศรษฐศาสตร์เรื่องนามแห่งมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดผู้เขียนตำราเศรษฐศาสตร์ที่ได้รับความนิยมสูงสุดเล่มหนึ่ง เคยกล่าวไว้ว่า “นักเศรษฐศาสตร์มักจะวางท่าเสมือนเป็นนักวิทยาศาสตร์ ผมรู้ดี เพราะผมเองก็ทำบ่อย เวลาสอนในระดับปริญญาตรี ผมตั้งใจบอกกับนักศึกษาว่าเศรษฐศาสตร์ก็คือวิทยาศาสตร์แขนงหนึ่ง วิธีนี้ทำให้นักศึกษาไม่รู้สึกรู้ว่าพวกเขากำลังเรียนวิชาอะไรที่ง่ายเหมือนปกกล้วยเข้าปาก”¹

อย่างไรก็ตาม หนังสือเล่มนี้จะค่อยๆ เปิดโลกทัศน์ให้ผู้อ่านเห็นว่าเศรษฐศาสตร์ไม่มีทางที่จะเป็นวิทยาศาสตร์ในแบบที่ฟิสิกส์หรือเคมีเป็น ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์นั้นมีความหมายหลายสำนัก โดยแต่ละสำนักก็มองโลกความเป็นจริงอันซับซ้อนด้วยสายตาที่ต่างกัน มีจุดเน้นคนละจุด มีการตัดสินคุณค่าเชิงการเมืองและศีลธรรมคนละอย่าง จนนำไปสู่ข้อสรุปที่แตกต่างกันยิ่งไปกว่านั้น ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ทั้งหลายยังประสบความล้มเหลวในการพยากรณ์วิวัฒนาการของโลกแห่งความจริงแม้จะเป็นเรื่องเฉพาะทางของสำนักตนเองก็ตาม ที่เป็นเช่นนี้เพราะมนุษย์เรามีเจตจำนงเสรี มิได้เป็นเพียงโมเลกุลในวิชาเคมีหรือวัตถุในวิชาฟิสิกส์²

เมื่อเศรษฐศาสตร์ไม่ใช่วิชาที่มีคำตอบถูกต้องตายตัวเพียงหนึ่งเดียว เราจึงไม่ควรทิ้งให้มันอยู่แต่ในมือของผู้เชี่ยวชาญ พลเมืองที่มีความรับผิดชอบทุกคนจำเป็นต้องศึกษาเศรษฐศาสตร์ไว้บ้าง แน่แน่นอนว่าผมไม่ได้ขอให้คุณหยิบตำราเศรษฐศาสตร์หนาเตอะขึ้นมาอ่านแล้วสมทานแนวคิดใดแนวคิดหนึ่งมาเป็นของตัวเอง เป้าหมายสำคัญที่ผมต้องการสื่อคือเราต้องศึกษาเศรษฐศาสตร์เพื่อให้เข้าใจข้อถกเถียงทางเศรษฐกิจที่หลากหลาย และมีความรู้เพียงพอที่จะตัดสินและวิจารณ์ได้ว่าข้อเสนอไหนฟังดูเข้าท่าที่สุด (ย้ำว่าไม่ใช่ “ข้อเสนอกี่ถูกต้อง”) ภายใต้บริบททางเศรษฐกิจ คุณค่าทางศีลธรรม และเป้าหมายทางการเมืองแบบหนึ่งๆ ด้วยเหตุนี้เราจึงจำเป็นต้องมีหนังสือที่นำเสนอวิชาเศรษฐศาสตร์ในรูปแบบใหม่ที่ไม่เคยมีใครทำมาก่อน ดังที่ผมตั้งใจนำเสนอในหนังสือเล่มนี้

หนังสือเล่มนี้ต่างจากเล่มอื่นอย่างไร?

หนังสือพื้นฐานทางเศรษฐศาสตร์เล่มนี้แตกต่างจากเล่มอื่นๆ ในท้องตลาดอย่างไร?

ความแตกต่างประการแรกก็คือ ผมให้เกียรติกับผู้อ่านอย่างเต็มเปี่ยม หนังสือเล่มนี้ไม่ได้ทำหน้าที่ย่อความจริงนิรันดร์อันซับซ้อนมาป้อนให้ผู้อ่าน แต่จะแนะนำให้คุณได้เรียนรู้วิธีวิเคราะห์เศรษฐกิจจากหลายมุมมอง ด้วยความเชื่อมั่นว่าผู้อ่านมีวิจารณญาณเต็มเปี่ยมในการแยกแยะและตัดสินแนวคิดต่างๆ นอกจากการอธิบายประเด็นรากฐานเกี่ยวกับวิธีคิดทางเศรษฐศาสตร์ เช่น เศรษฐศาสตร์เป็นวิทยาศาสตร์หรือไม่ คุณค่าเชิงศีลธรรมมี (หรือควรมี) บทบาทอย่างไรในวิชาเศรษฐศาสตร์ หนังสือเล่มนี้ยังชี้ให้เห็นสมมติฐานที่อยู่เบื้องหลังทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ของสำนักต่างๆ เพื่อให้ผู้อ่านตัดสินใจด้วยตัวเองว่าแต่ละทฤษฎีมีความสมจริงและเป็นไปได้มากน้อยเพียงใด หนังสือเล่มนี้จะแสดงให้เห็นว่าบรรดาตัวเลขต่างๆ ในวิชาเศรษฐศาสตร์มีความหมายและที่มาที่ไปอย่างไร เพื่อให้ผู้อ่านตระหนักว่าตัวเลขเหล่านี้ไม่ได้มีความเป็นภววิสัย (objective) เหมือนตัวเลขทางวิทยาศาสตร์เช่นน้ำหนักของช้างหรืออุณหภูมิของน้ำในหม้อ^{*} โดยสรุปแล้วหนังสือเล่มนี้จะไม่บังคับว่าผู้อ่านต้องคิดแบบไหน แต่พยายามอธิบายให้ผู้อ่านรู้ว่าจะคิดอย่างไร

อย่างไรก็ดี ความตั้งใจให้ผู้อ่านมีส่วนร่วมในการคิดวิเคราะห์ไม่ได้ทำให้หนังสือเล่มนี้อ่านยากแต่อย่างใด ไม่มีประเด็นไหนในเล่มนี้ที่ยากเกินกว่าที่คนจบการศึกษาระดับมัธยมจะเข้าใจได้ สิ่งที่ผมเรียกร้องจากผู้อ่านมีเพียงความกระหายใคร่รู้ในสิ่งต่างๆ และความอดทนที่จะอ่านถ้อยความสักสองสามย่อหน้าไปพร้อมๆ กัน

^{*} แต่หากคุณลองถามนักวิทยาศาสตร์ดู พวกเขาจะบอกคุณว่าแม้แต่น้ำหนักก็ไม่ได้มีความเป็นภววิสัยเช่นกัน

ความโดดเด่นอีกประการหนึ่งคือ หนังสือเล่มนี้รวบรวมข้อมูลจากโลกแห่งความเป็นจริงไว้เป็นจำนวนมาก เมื่อพูดถึง “โลก” ผมหมายความว่าตามนั้นจริงๆ เพราะหนังสือเล่มนี้เต็มไปด้วยข้อมูลและตัวเลขจากประเทศต่างๆ ทั่วโลก (ถึงแม้หน้าหน้าที่ให้กับแต่ละประเทศอาจไม่เท่ากัน) ต่างจากตำราเศรษฐศาสตร์ส่วนมากที่ให้ข้อมูลจำกัดอยู่แค่หนึ่งหรือสองประเทศหรือกลุ่มประเทศเท่านั้น (เช่น แบ่งประเทศทั่วโลกออกเป็นประเทศร่ำรวยกับประเทศยากจน) นอกจากข้อมูลที่เป็นตัวเลข เช่น เศรษฐกิจโลกมีขนาดใหญ่เพียงใด สหรัฐฯ หรือบราซิลผลิตได้เป็นสัดส่วนมากน้อยแค่ไหน จีนหรือคองโกมีปริมาณการลงทุนเป็นสัดส่วนเท่าใดของผลผลิตในประเทศ แรงงานจากกรีซและเยอรมนีมีชั่วโมงการทำงานนานเท่าไร ฯลฯ หนังสือเล่มนี้ยังเติมเต็มตัวเลขเหล่านี้ด้วยข้อมูลเชิงคุณภาพ อาทิ การจัดการเชิงสถาบัน ภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ และนโยบายตัวอย่าง ทั้งหมดนี้ก็ด้วยมุ่งหวังว่าเมื่อคุณอ่านหนังสือเล่มนี้จบจะพูดได้อย่างเต็มปากว่าคุณเริ่มเข้าใจแล้วว่าระบบเศรษฐกิจในโลกแห่งความเป็นจริงนั้นทำงานอย่างไร มาลุยกันสักตั้งใหม่ครับ

“ความแปลกใหม่ไม่ช้าใครกำลังเริ่มต้นขึ้นแล้ว ณ บัดนี้...”

* เหมือนที่พูดกันใน *Monty Python's Flying Circus* <ละครชุดขานหัวของประเทศอังกฤษ>